

VERDIENSTELIJKE PERSONEN VOOR RUMST

Jules De Herdt

In het archief van de abdij van Tongerlo vonden we gegevens over een Rumsts priester die niet opgenomen is in het boek *Priesters en kloosterlingen van Rumst Sint Pieter*. De biografie van deze norbertijner kanunnik van de abdij van Tongerlo kan dienen als aanvulling.

Dominicus Julius Jacobus De Herdt, kortweg Jules, werd geboren te Rumst op 16 juli 1873 als zoon van Frans Corneel De Herdt en Catharina De Belder. Frans Corneel en Catharina huwden op 15 mei 1871. Hun eerste zoontje stierf jong. Hun tweede, Jules, heeft zijn moeder nooit gekend. Zij overleed voortijdig.

Grootvader Jan Baptist De Herdt was meester-tapper over de kerk, terwijl grootvader De Belder veldwachter was. Hij woonde links vooraan in de Molenstraat, in het centrum van het dorp. Hij was gehuwd met een Van Tolhuysen.

Na de dood van moeder Catharina De Belder is de kleine Jules hoogstwaarschijnlijk opgenomen in het gezin De Herdt-Schaep. Later heeft zijn tante Catharina, een dochter van onze meester-tapper, zich over het kind ontfermd. Deze Catharina was ondertussen gehuwd met Cornelis Van den Broeck. De ijskremzaak Van den Broeck in de Molenstraat was in de 20ste eeuw alom gekend in de streek. (Later zou deze zich naar Duffel verplaatsen.)

Jules ging na zijn lagere school naar het pas opgerichte college van Boom. Aan het hoofd stond priester Walter Jordens, telg van een bekende familie uit Rumst. Ooit was het domein waar nu de "missiezusters" zijn, hun familiebezit.

Hoe Jules na zijn humaniorastudies te Boom in Tongerlo beland is, weten we niet. Vanuit Nieuwmoer, een gehucht aan de Nederlandse grens, werd Jules tot pastoor benoemd van Vissenaken Sint-Pieter, en later van het nabijgelegen Willebringen. Van oudsher werd zijn eerste pastoorsparochie door witheren bediend. Zeer eigenaardig, want de abdijen van Park Heverlee en Opheylissem lagen veel korter bij. Vissenaken en Willebringen waren beide kleine parochies, landelijk, op de grens van het vruchtbare Haspengouw. De twee gemeenten zijn nu gefusioneerd.

In 1945 werd hij hulp priester in het Terlinckgesticht te Deurne-Zuid. Hij stierf er op 30 januari 1950 en werd in de abdij van Tongerlo begraven.

Figuur 1. Jules De Herdt. Bron: Doodsprentje van Jules De Herdt.

Ten slotte nog dit. De studentenbond van Rumst, ter ziele gegaan bij de komst van scouting in het dorp, heeft de jaren 1930 een bezoek gebracht aan Vissenaken. Zij werden er prinselijk onthaald. 50 jaar later werd daar nog aan herinnerd door de laatste oudstrijders van de studentenbond.

Pater Jules was Rumstenaar gebleven. Het gegeven dat de familie De Herdt in Rumst breed vertakt is, heeft daar zonder twijfel toe bijgedragen.

Vroom aandenken aan Eerwaarde Heer
Dominicus Julius Jacobus DE HERDT

Norbertijner Kanunnik der Abdijkerk
van Tongerlo

geboren te Rumpst de 16 Juli 1873 - ontvangt hij het wit habijt, 15 Oct. 1894 - spreekt geloften uit, 15 Oct. 1896 - wordt priester gewijd, 31 Maart 1900 - onderpastoor te Nieuwmoer, 20 April 1913 - Pastoor te Vissenaken, 30 November 1915 - Pastoor te Willebringen, 3 Febr. 1932 - Hulp priester in Terlickgesticht te Deurne-Zuid, 8 Mei 1945 - Gesterkt door de H.H. Sacramenten der stervenden is hij aldaar gestorven de 30ste Jan. 1950 en werd in de abdij begraven de 4^e Febr. 1950.

Adolphe Kemna

In het *Nationaal Biografisch Woordenboek* (volume 18, 2007, kol. 509-530) verscheen een omvangrijke biografische nota gewijd aan Adolphe Kemna (1852 - 1925), bij leven in dienst van de Antwerp Water Work Cy Ltd., voorganger van de Antwerpse Waterwerken (AWW). Deze tekst, van de hand van Wim Van Craenenbroeck, legde de basis voor dit artikel.

Adolphe Kemna werd te Antwerpen geboren in 1852. Hij liep humaniora op het Antwerpse Atheneum maar moest zijn studies op veertienjarige leeftijd afbreken door het overlijden van zijn vader. Deze stierf aan cholera tijdens de epidemie van 1866 - 1867, de zwaarste die Antwerpen trof. In het licht van de inspanningen die Kemna later leverde om de kwaliteit van het drinkwater veilig te stellen, kan men zich voorstellen dat de dood van zijn vader een diepe indruk op hem heeft gemaakt. Hij werd eerst kantoorklerk. Zijn scherpe en vlotte pen stelde hij daarna als journalist ten dienste van een Antwerpse liberale krant. Ondertussen diepte hij door zelfstudie zijn interesse voor de wetenschappen uit. In 1875 huwde hij met Ida Van Beers, met wie hij twee kinderen kreeg die al op jonge leeftijd stierven. Ida was de dochter van Jan Van Beers, liberaal politicus en Antwerps gemeenteraadslid. Die introduceerde hem in onderwijskringen. Tegelijkertijd begon hij nog universitaire studies aan de Gentse Rijksuniversiteit, wat in 1885 resulteerde in een doctoraat in de natuurwetenschappen. Zijn loopbaan als leraar eindigde in 1889, wanneer hij voltijds bij het Antwerpse drinkwaterbedrijf in dienst trad.

Met de uitbating op het grondgebied van Rumst zou hij "het vuile Netewater" in gezond drinkwater moeten omzetten ten bate van de bevolking van het Antwerpse. Als directeur van het bedrijf zou Kemna, bijgestaan door zijn staf, dag na dag actief zijn in Rumst. Zijn doel was cholera-epidemieën, die herhaaldelijk vooral de steden teisterden, een halt toe te roepen. Vruchtbare contacten werden gelegd met buitenlandse bedrijven, in de oude en de nieuwe wereld. Verslagen werden ijverig neergepend, beslissingen werden overwogen en doorgevoerd.

Figuur 3. Adolphe Kemna en zijn vrouw Ida. Bron: Nationaal Biografisch Woordenboek (2007).

waterkundig gebied. Als hydrobioloog werkte ook de zoölogie zijn interesse op. Adolphe Kemna was geen Rumstenaar, toch zal zijn naam steeds met Rumst verbonden blijven. Vandaar deze bijdrage.

In 1912 nam Kemna ontslag, na "onzinnige eisen van politici" en juridische procedures tussen de stad Antwerpen en de AWW. Hij werd opgevolgd door Victor Van der Taelen. Kemna was 60, de zuivering van het Netewater stond op punt en de grote lijnen van de Antwerpse watervoorziening waren uitgetekend.

Na de Eerste Wereldoorlog, in 1919, verloor hij zijn vrouw Ida. Dat greep hem fel aan. In de Van Schoonbekestraat in Antwerpen, waar hij sinds 1890 woonde, zag men hem zijn dagelijkse wandeling maken, terwijl deze oude man zijn levenslust verloor. Op 13 februari 1925 overleed hij aan de gevolgen van een hartkwaal, waaraan hij al enkele jaren leed.

Hij leeft voort als "pionier van de waterwerken".

Daarnaast heeft hij veel gepubliceerd, niet enkel op

Karel Swenden